

Przedmiotowe Zasady Oceniania z przyrody dla klasy IV Szkoły Podstawowej nr 10 w Koszalinie

rok szkolny 2017/2018

OPRACOWANE NA PODSTAWIE :

- Statutu Szkoły Podstawowej nr 10 w Koszalinie;
- Podstawy programowej kształcenia ogólnego;
- Programu nauczania biologii w szkole podstawowej „Tajemnice przyrody” wydawnictwa „Nowa Era”;
- własnych analiz i wniosków.

1. Oceniane obszary.

Głównymi obszarami aktywności ucznia w ramach przedmiotu przyroda jest:

- 1) wiedza i umiejętności zdobyte poprzez słuchanie, obserwowanie, mierzenie, doświadczanie;
- 2) prowadzenie, dokumentowanie i prezentowanie wiedzy i doświadczeń;
- 3) przygotowanie do zajęć.

2. Formy aktywności ucznia, czas pomiaru osiągnięć ucznia oraz częstotliwość oceniania.

Forma aktywności	Czas pomiaru i częstotliwość
Prace klasowe - zapowiedziane tydzień przed terminem i poprzedzone lekcją powtórzeniową oraz potwierdzone zapisem w dzienniku.45 min	45 min (po każdym dziale)4-7 w ciągu roku szkolnego
Testy diagnostyczne umiejętności i wiadomości przyrodnicze	45min (1-2 w ciągu roku)
Kartkówki z ostatniego tematu(zagadnienia)- bez zapowiedzi lub zapowiedziane.	10min-15min, Co najmniej 2-3 w ciągu okresu
Samodzielna lub w grupie pisemna praca na lekcji	karty pracy 3-4 w ciągu okresu
Prace domowe	W zależności od potrzeb- co najmniej 2 razy w ciągu okresu
Odpowiedzi ustne	Do 10 min.co najmniej 1w ciągu okresu
Obserwacja ucznia: Przygotowanie do lekcji, Aktywność i praca na lekcji	Obserwacja ucznia przez cały rok szkolny .
Osiągnięcia w konkursach przyrodniczych	według potrzeb
Inne: zeszyt przedmiotowy, ćwiczenia, samodzielne doświadczenia i obserwacje	w zależności od potrzeb

3. Sposoby wystawiania ocen bieżących oraz śródrocznych i rocznych

Prace pisemne oceniane są za pomocą punktów, które przeliczane są na stopnie wg następującej skali:

100% - 99% - stopień celujący. Gratuluję! Wybitnie opanowałeś/łaś sprawdzane wiadomości i umiejętności. Staraj się utrzymać tak wysoki poziom.

98% -90%-stopień bardzo dobry. Brawo! Bardzo dobrze opanowałeś/łaś sprawdzaną umiejętność. Staraj się utrzymać tak wysoki poziom. Pracuj tak dalej.

89% -72% -stopień dobry. Dobrze opanowałeś/łaś sprawdzane umiejętności. Doskonali posiadaną wiedzę. Powtórz te nieliczne zagadnienia, które sprawiły Ci problem.

71% -50% -stopień dostateczny. Opanowałeś podstawowe umiejętności i jesteś na dobrej drodze do uzyskania lepszego wyniku. Musisz nadal doskonalić swoją wiedzę. Powtórz zagadnienia, które sprawiły Ci trudność.

49% -30% -stopień dopuszczający. Radzisz sobie dobrze, ale tylko z prostymi, podstawowymi zagadnieniami. Musisz poświęcić więcej czasu na doskonalenie swoich umiejętności i wiadomości.

29% -0% -stopień niedostateczny. Masz duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, musisz poświęcać dużo więcej czasu na zapamiętywanie podstawowych informacji.

W komentarzu nauczyciel informuje ucznia o jego osiągnięciach edukacyjnych oraz daje wskazówki do dalszej pracy.

Odpowiedzi ustne -przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel przekazuje uczniowi uzasadnienie w postaci ustnej informacji zwrotnej.

Wobec uczniów, którzy posiadają opinię lub orzeczenie z PPP dostosowuje się kryteria oceny zgodnie z zaleceniami poradni.

4. Ocena śródroczna i końcowa jest ustalana na podstawie wagi ocen uzyskanych z poniższych form aktywności według ustalonego procentowego udziału ze średnich arytmetycznych:

- 35% - prace klasowe i sprawdziany,
- 35% - odpowiedzi ustne oraz praktyczne zadania, ćwiczenia, doświadczenia,
- 20% - kartkówki,
- 10% - prace domowe, prowadzenie zeszytu przedmiotowego, własne notatki,
- 10% - praca w grupach i aktywność na lekcjach,
- 10% - wkład pracy ucznia i przygotowanie do lekcji.

5. Zasady zamiany średniej ważonej na ocenę szkolną:

Otrzymana liczba odpowiada następującym ocenom za okres nauki:

Niedostateczny - dla średniej z przedziału <1,00 – 1,700>

dopuszczający - dla średniej z przedziału <1,701 – 2,699>

dostateczny - dla średniej z przedziału <2,700 – 3,599>

dobry - dla średniej z przedziału <3,600– 4,599>

bardzo dobry - dla średniej z przedziału <4,600 – 5,499>

celujący - dla średniej z przedziału <5,500 – 6,000>

Ocena roczna wystawiana jest na podstawie średniej arytmetycznej średnich ważonych z obu okresów i odpowiada średnim z powyższych przedziałów

6. Wymagania edukacyjne z przyrody dla klasy 4 szkoły podstawowej oparte na Programie nauczania „Tajemnice przyrody” autorstwa Jolanty Golanko

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
Dział 1. Poznajemy warsztat przyrodnika				
wymienia składniki przyrody nieożywionej i ożywionej ; podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka ; wymienia zmysły człowieka ;wymienia źródła informacji o przyrodzie; wyjaśnia, czym jest obserwacja, a czym doświadczenie;	opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata ; przyporządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu ;wyjaśnia, co to jest widnokrąg; wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu rysuje rolę głównych	wymienia cechy ożywionych składników przyrody; wyjaśnia znaczenie obserwacji w poznawaniu przyrody; opisuje etapy doświadczenia; podpisuje na schemacie poszczególne części mikroskopu; opisuje sposób wyznaczania	planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie ; określa przeznaczenie poszczególnych części mikroskopu; opisuje sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej; porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą	wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego składnika przyrody może wpłynąć na pozostałe wybrane składniki; planuje i prowadzi doświadczenie;wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów ; wymienia nazwy

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
<p>podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie ; podaje nazwy głównych kierunków geograficznych ; odszukuje na planie lub mapie wskazany obiekt</p>	<p>i pośrednich kierunków geograficznych ; rozpoznaje obiekty w terenie przedstawione na planie i opisuje je za pomocą znaków kartograficznych ; określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu ; oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10;</p>	<p>kierunku geograficznego za pomocą gnomonu ; opisuje budowę kompasu ; wyjaśnia zasadę tworzenia nazw kierunków pośrednich ; oblicza rzeczywiste wymiary przedmiotu przedstawionego w różnych skalach ; wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy</p>	<p>kompasu i gnomonu</p>	<p>przyrządów służących do prowadzenia obserwacji (odległych obiektów, głębin) ; opisuje sposób wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu</p>
<p>Dział 2. Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze</p>				
<p>wymienia stany skupienia, w których występują substancje; podaje przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych w swoim otoczeniu; podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia ; odczytuje wskazania termometru ; podaje nazwy przemian stanów skupienia wody ; wymienia składniki</p>	<p>podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów ; wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego ; zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną ; opisuje, w jakich warunkach zachodzą topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie; wyjaśnia pojęcia: <i>pogoda, upał, przymrozek, mróz</i>; podaje nazwy osadów atmosferycznych ; opisuje</p>	<p>wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej; wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania ; opisuje sposób powstawania chmur ; wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne; wyjaśnia, jak powstaje wiatr; określa aktualne zachmurzenie; i przyporządkowuje trzy</p>	<p>klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości; porównuje właściwości fizyczne ciał stałych, cieczy i gazów ; podpisuje na mapie kierunek wiatru ; wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów ; opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia; porównuje wysokość Słońca nad widnokretem w</p>	<p>opisuje obieg wody w przyrodzie; wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi ; wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności</p>

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
<p>pogody; rozpoznaje rodzaje opadów; wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych ; odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody ; wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, górowanie, zachód Słońca; wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku ; podaje przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku</p>	<p>pozorną wędrówkę Słońca nad widnokretem, uwzględniając zmiany długości cienia ; wyjaśnia pojęcia: <i>równonoc jesienna, równonoc wiosenna, przesilenie letnie, przesilenie zimowe</i>; opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku</p>	<p>przyrządy do rodzajów obserwacji meteorologicznych ; opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokretem; opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokretem w poszczególnych porach roku</p>	<p>południe oraz długość cienia w poszczególnych porach roku</p>	
<p>Dział 3. Poznajemy świat organizmów</p>				
<p>opisuje trzy wybrane czynności życiowe organizmów ; wyjaśnia pojęcia <i>organizm jednokomórkowy, organizm wielokomórkowy</i>; wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny, organizm cudzożywny</i>;</p>	<p>wymienia czynności życiowe organizmów; podaje nazwy królestw organizmów ; podaje przykłady organizmów roślinożernych i mięsożernych; wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność; wyjaśnia, czym są</p>	<p>opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych ; charakteryzuje czynności życiowe organizmów ; opisuje cechy przedstawicieli poszczególnych królestw organizmów ; przyporządkowuje podane</p>	<p>opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny; określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi; wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo ; opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (przykłady)</p>	<p>uzasadnia potrzebę klasyfikacji organizmów; charakteryzuje wirusy; podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów; podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt; wymienia</p>

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników; układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów; wymienia korzyści płynące z uprawy roślin w domu i w ogrodzie; podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka	zależność pokarmowe; podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego; podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście	organizmy do grup troficznych (samożywne, cudzożywne); wymienia cechy roślinożerców; wymienia przedstawicieli pasożytów ; wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa; wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin; wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu		nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie
Dział 4. Odkrywamy tajemnice ciała człowieka				
wymienia składniki pokarmowe ; opisuje znaczenie wody dla organizmu ; wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm ; uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem; podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego,	podaje przykłady produktów spożywczych bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy ; opisuje rolę poszczególnych układów; wymienia trzy funkcje szkieletu ; opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów; wyjaśnia pojęcie <i>cięża</i> ; wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt	opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie ; wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i> ; opisuje drogę pokarmu w organizmie; proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego; opisuje budowę poszczególnych narządów układu oddechowego, pokarmowego, krwionośnego,	wyjaśnia rolę enzymów trawiennych; wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu ; wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego; opisuje wymianę gazową zachodzącą w płucach ; wymienia zadania mózgu ; wyjaśnia, w jaki sposób	opisuje rolę narządów wspomagających trawienie; wymienia czynniki, które mogą szkodliwie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki; charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi; wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę;

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
nerwowego, ruchu i rozrodczego; wymienia zasady higieny poznanych układów; na rysunku powskazuje narządy zmysłów; rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską; wyjaśnia pojęcie <i>zapłodnienie</i> ; podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania; podaje przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania	i chłopców; omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania	rozrodczego, nerwowego oraz układu ruchu ; rozróżnia rodzaje połączeń kości; podaje nazwy największych stawów występujących w organizmie człowieka; wskazuje na planszy elementy budowy oka i ucha; opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania	układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia; uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów ; opisuje rozwój nowego organizmu	
Dział 5. Odkrywamy tajemnice zdrowia				
wymienia zasady zdrowego stylu życia; wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk ; wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych ; wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas	podaje zasady prawidłowego odżywiania; wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry; podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego; wymienia przyczyny chorób zakaźnych; opisuje przyczyny zatruc;	wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia ; opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania; wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej; wyjaśnia, czym są	wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia ; opisuje skutki niewłaściwego odżywiania się ; opisuje skutki niedoboru i nadmiernego spożycia poszczególnych składników pokarmowych; wyjaśnia, na czym polega higiena osobista; opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych;	wyjaśnia istotę działania szczepionek; wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpieli słonecznych i solariów; wymienia sposoby pomocy osobom uzależnionym; podaje przykłady profilaktyki chorób

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
zabaw na świeżym powietrzu; wymienia numery telefonów alarmowych; wymienia zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób zakaźnych; podaje przykłady zjawisk pogodowych, które mogą stanowić zagrożenie ; określa sposób postępowania po użądleniu; podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenie dla zdrowia; podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka; wyjaśnia, czym jest asertywność	opisuje zasady postępowania w czasie burzy; podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu; opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadkach skaleczeń i otarć; podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać; podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji	szczepionki ; wymienia objawy zatruc pokarmowych ze szczególnym uwzględnieniem zatruc grzybami; uzasadnia celowość umieszczania symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych; wyjaśnia, na czym polega palenie bierne; wymienia skutki przyjmowania narkotyków; uzasadnia konieczność zachowań asertywnych	charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka; wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę; opisuje sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję; opisuje zasady postępowania w przypadku oparzeń; podaje przykłady dziko rosnących roślin trujących ; wyjaśnia, czym jest uzależnienie;	nowotworowych
Dział 6. Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy				
wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i> ; wymienia składniki, które należy	wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów; podpisuje	rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów; opisuje cechy	klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości; podpisuje na rysunku	wymienia nazwy: najdłuższej rzeki, największego jeziora,

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
uwzględnić, opisując krajobraz; wymienia nazwy krajobrazów kulturowych; rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia; wymienia nazwy grup skał; podaje przykłady wód słonych; wymienia trzy formy ochrony przyrody w Polsce; podaje przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych; wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła	na rysunku elementy wzniesienia; podaje po jednym przykładzie skał należących do poszczególnych grup; wyjaśnia, czym jest próchnica; wyjaśnia pojęcia: <i>wodystodkie</i> , <i>wodystone</i> ; wymienia rodzaje wód powierzchniowych; podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych; wyjaśnia czym są parki narodowe i pomniki przyrody; opisuje sposób zachowania się na obszarach chronionych	poszczególnych krajobrazów kulturowych; opisuje wklęsłe formy terenu; opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych; na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących; opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wynikające z rozwoju rolnictwa lub związane z rozwojem przemysłu; wyjaśnia cel ochrony przyrody; wyjaśnia czym są rezerwaty przyrody; wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną	elementy doliny; opisuje proces powstawania i rolę gleby; opisuje, jak powstają bagna; charakteryzuje rodzaje wód płynących; podaje przykłady działalności człowieka w najbliższej okolicy, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu; wyjaśnia pochodzenie nazwy osiedla; wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym	największej głębi oceanicznej; podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka; wyjaśnia, w jakich warunkach powstają lodowce; podaje przykłady występowania lodowców na Ziemi
Dział 7. Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie				
wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie; opisuje schemat rzeki, wymieniając: źródło, bieg górny, środkowy, dolny, ujście; podpisuje,	opisuje, popierając przykładami, przystosowania zwierząt do życia w wodzie; opisuje, popierając przykładami, przystosowania roślin	wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki rzeki; opisuje przystosowania organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym	porównuje świat roślin i zwierząt w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki; wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> ; układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w	opisuje przystosowania dwóch–trzech gatunków zwierząt lub roślin do życia w ekstremalnych warunkach lądowych; charakteryzuje bory, grądy, łągi i buczyny;

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
<p>np. na schematycznym rysunku, strefy życia w jeziorze; podaje przykłady organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora; wymienia czynniki warunkujące życie na łądzie; opisuje przystosowania zwierząt do zmian temperatury; wpisuje na schemacie warstwy lasu; przyporządkowuje po dwa gatunki organizmów do poszczególnych warstw lasu ; opisuje zasady zachowania się w lesie; rozpoznaje na ilustracji dwa drzewa iglaste i dwa drzewa liściaste; wyjaśnia znaczenie łąki dla ludzi; wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw; podaje nazwy zbóż uprawianych na polach; podaje przykłady warzyw uprawianych na</p>	<p>do ruchu wody;podaje nazwy organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki podaje przykłady roślin strefy przybrzeżnej jeziora ; wskazuje przystosowania roślin do ochrony przed niekorzystną (zbyt niską lub zbyt wysoką) temperaturą; wymienia nazwy przykładowych organizmów żyjących w poszczególnych warstwach lasu; porównuje wygląd igieł sosny i świerka; wymienia cechy łąki; wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej; opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych; uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych</p>	<p>rzeki ;charakteryzuje przystosowania roślinności strefy przybrzeżnej jeziora; charakteryzuje przystosowania ptaków i ssaków do życia w strefie przybrzeżnej; charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające przed utratą wody;opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt łądowych;opisuje wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu;porównuje drzewa liściaste z iglastymi; rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste i pospolite drzewa liściasterozpoznaje pięć gatunków roślin występujących na łące;przedstawia, w formie łańcucha</p>	<p>jeziorze; charakteryzuje wymianę gazową u roślin; opisuje przystosowania roślin do wykorzystania światła; charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach; podaje przykłady drzew rosnących w lasachliściastych, iglastych i mieszanych; przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki; uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt;przykłady innych upraw niż zboża, warzywa, drzewa i krzewy owocowe, wskazując sposoby ich wykorzystywania;przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych</p>	<p>wyjaśnia, czym jest walka biologiczna; wymienia korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki</p>

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
polach ; wymienia dwa szkodniki upraw polowych;	organizmów żyjących na polu	pokarmowego, proste zależności pokarmowe między poznanymi organizmami żyjącymi na łące;wyjaśnia, czym różnią się zboża ozime i jare;wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych		

Opracowane przez
Jolantę Drzewiecką i Annę Antkowiak